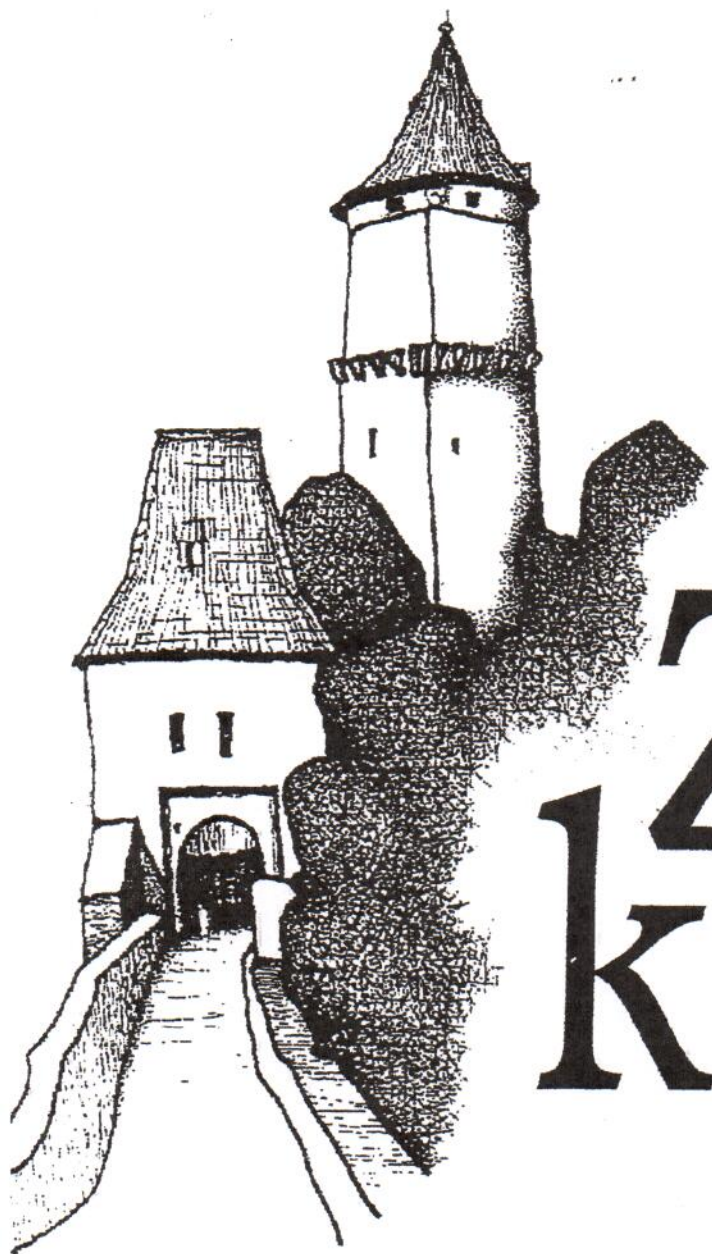
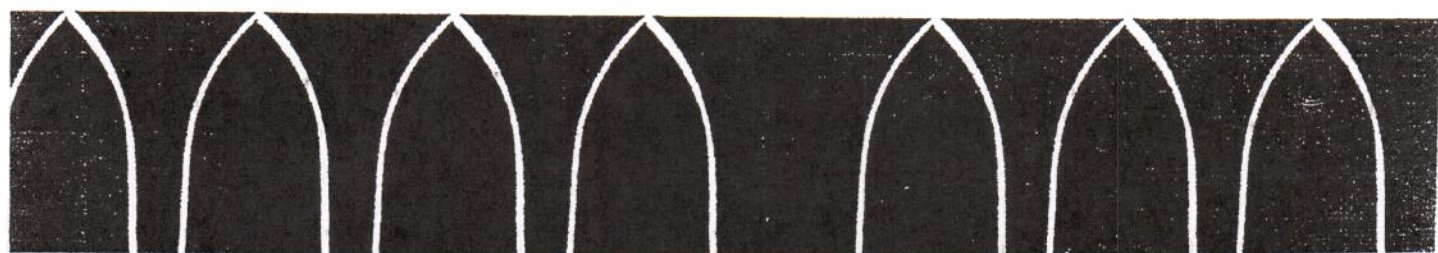

Zví kov ské zprávy

LISTOPAD 2016

EDITORIAL

„Kdy už začneme zpívat koledy?“ Otázka zazněla počátkem října a v různých intervalech se opakovala celý měsíc. I ti skalní vysedávači u technických vymožeností s nezbytně přilepeným mobilním telefonem na ucho, ve věku od osmi do sedmnácti let, se najednou nemohli dočkat, kdy to vypukne. Potěšilo mě to. Hodně mě to potěšilo. Někdy má člověk pocit, že ti naši miláčkové jsou znudění a jakékoli aktivity mimo vysedávání u počítačů je silně obtěžují. I děti moderního věku potřebují pohlázení po duši a společné zpívání navozuje pocit sounáležitosti, radosti, vzájemného propojení, které umocňuje kouzelná doba vánoční, aniž si uvědomují, že je to svým způsobem návrat ke kořenům.

Vytvořili jsme tradici, ke které každoročně přispívají všichni zúčastnění. Ať napečou buchty, přijdou si zazpívat, anebo jenom tak z radosti *pobejt*.

Návrat ke kořenům oslovuje mnohé z nás, ale málokdo v produktivním věku si může dovolit zejména z časových důvodů vyhledávat potřebné údaje v archivech, geodetických mapách . . . Ing. Petr Lasovský senior přišel s nápadem dohledat některé původní osadníky, kteří se z podhradí přestěhovali nad hrad do Karlova (dnešní naše Zvíkovské Podhradí). A že se mu daří si můžete přečíst v jeho příspěvku. Díky za sysifovskou práci. Ke kulatému výročí vzniku obce bychom chtěli o původních chalupách a jejich obyvatelích vydat spisek.

Zvíkovský hrad, to jsou svým způsobem též naše kořeny. Je nádherný svým majestátem a úžasný opracováním kamene. Chodím tam často a s radostí zaznamenávám drobné i větší změny. Tu se objeví vkusné ukazatele, tu pěkné popisky, dřevěné vyhlídky či schody ze starých prachů k vyhlídce u Hlásné věže, nebo nová expozice, kde důstojné místo získal zvon z návesní kapličky. Stále se něco děje. Díky za to panu kastelánovi i paní Věře a všem zaměstnancům, kteří o hrad pečují. Dalším dobrým hradním duchem je paní Hana Slancová, u které si můžete koupit v útulné zahrádce s bylinkami dobrou kávu, čaj, něco na zub, ale je také duchem „Domečku“, ve kterém se lze pokochat, nebo zakoupit něco pro potěšení od různých výtvarníků, keramiků a dalších kumštýřů.

Při poslední návštěvě hradu jsem objevila dvě útlé knížečky: O Zvíkovu 30x a 3 k tomu a Vlastivědný sborník české monografie týkající se hradu Zvíkova. Něco takového již dlouho chybělo. Opět počin paní Slancové, paní Věry a pana kastelána. Bydlíme na Zvíkově a málokdy si uvědomujeme, co zde máme. Takže díky dobří hradní duchové.

A když už jsme u těch kořenů. Od pana Karla Říhy jsem dostala fotografii jeho dědečka, pana Josefa Kotápiše (shoda příjmení s rodem Kotápišových, žijících ve Zvíkovském Podhradí je náhodná), který v době I. světové války zastával na Karlově (Zvíkově) post starosty.

Proběhlo mi hlavou, kolik předsedů národních výborů a starostů se ve vedení obce vystříдалo, jak šel čas. Jenom namátkou: pan Kadavý- vedoucí dnes již neexistujícího Vedamova, František Lívanec – který je ještě zvíkovským pamětníkem, Pachlopník, Fišer, Ország, paní Jaloševská, pan Kloboučník . . . Ze starostů po sametové revoluci: paní Marcela Sainerová, Ing Petr Lasovský, pan František Blažek a dnešní starosta pan Josef Bárta.

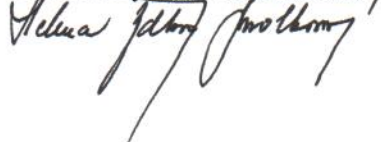
V zastupitelstvu jsem již řadu let, a i když je moje parketa kultura, mrzí mne, že se v tak malé vesnici nedokážeme shodnout.

Starostenský post je o radostech s podařeného díla, ale hlavně o mnoha starostech. Přijde mi, že se ty pomyslné nůžky stále více rozevírají. Žádný člověk se nemůže zavděčit všem. A starosta se zastupiteli jsou povinni hájit především zájmy obce. To si musíme uvědomit, a když se nám něco nelíbí, nebylo by od věci poinformovat se přímo u zdroje. Mnohé se tím dá vyřešit. Svých soukromých starostí máme každý až, až. Nač si ještě přidělovat další.

Už jsme začali zpívat koledy a jako zázračným mávnutím proutku jsme opět pocítili pouto souznění. Prosím, ať nám co nejdéle vydrží.

Krásné vánoční svátky, mnoho nehmotných, ale o to cennějších prožitků.

Helena Žydková Smolková

Dědeček pana Karla Říhy, pan Josef Kotápiš

V době I. světové války býval v Karlově starostou. Byl otcem osmi děvčat (také maminky pana Říhy, paní Vlasty Říhové) a syna Václava.

Byl to on, který za války ukryl původní zvon z kapličky do hromady dřeva. Starostoval v pohnuté, nešťastné době. K tomu ještě musel řešit velký požár, při němž lehlo popelem několik chalup. Zvon se při tomto neštěstí roztavil. Útěchou snad mohlo být, že nebyl použit k odlévání kulí pro válečné účely.

A jenom malé odlehčení: *dámy – uznejte, byl to fešný chlap.*

Krásný podzim všem čtenářům Zvíkovských zpráv

Půl roku i sezóna utekly jako voda. Pokusím se shrnout nejdůležitější události tohoto období ve vsi.

Sezónou jsem měl samozřejmě na mysli provoz našeho koupaliště. Údržba areálu a starost o bazény už pro nás nebyla taková neznámá díky zkušenostem z loňského roku. V řešení je reklamace tmavých skvrn na fólii v malém bazénu. Firma závadu neuznala, oslovili jsme proto soudního znalce, aby zpracoval posudek tohoto problému. Další postup bude konzultován s našim právním poradcem.

Protože obec letos poprvé provozovala i kiosek s občerstvením, většinu času a energie jsme museli věnovat této nové aktivitě. Tady se začínalo opravdu od nuly a jako asi ve většině případů otevření nových provozoven, i u nás došlo na nějaké ty „porodní bolístky“. Opět jsme nasbírali nové poznatky, které bychom rádi zúročili v příštím roce. V celku si myslím, že jsme obstáli se ctí, už i proto, že ani kontrola ČOI ani hygieny neshledali žádné závady provozu. Spoustu věcí lze ovlivnit, bohužel počasí ne. V porovnání s loňským extrémním létem byla letošní návštěvnost poloviční, což se samozřejmě projevilo na tržbách. Nyní tedy pár čísel. Příjem ze vstupného byl 362 730,-Kč. Náklady na provoz areálu byly letos a to včetně investic na vylepšení vzhledu areálu 229 415,-Kč. Zde jsme se snažili opět šetřit, jak v nákupech materiálů, tak hlavně na mzdách, což se opět povedlo díky příspěvkům Úřadu práce na naše zaměstnance. Příjem z kiosku byl 664 000,- Kč. Náklady ve výši 640 000,- Kč. Ty zahrnují nákup zboží, mzdy, platbu DPH a ostatní provozní náklady. V těch letošních jsou zahrnuty i náklady na proběhlé rekonstrukce prostorů kiosku, pořízení pokladního systému včetně programu a základního vybavení v celkové ceně 105 000,- Kč. Ty opticky snižují zisk, ale je třeba je vnímat jako investice do let budoucích, které by jednou stejně musely přijít.

Děkuji všem, kteří jakýmkoliv způsobem celé léto pomáhali. Omlouvám se, že nebudu jmenovat.

Výčet by byl opravdu

veliký a
přiznám se, že
mám strach,
abych na
někoho
nezapomněl.

A zároveň
připomínám,
že „naše“
koupaliště
nabízí
možnost
přivýdělku a
kdo by si
chtěl během
příští sezóny
přijít na

„nějakou tu korunu“ budu rád, když se na mne obrátí.

Významnou událostí bylo letos určitě odlití a zavěšení nového zvonu do kapličky Svatého Václava. Je jí v těchto zprávách věnován samostatný článek. Chci zmínit jen počáteční problém se samotným zvoněním. Příčina byla v malé hmotnosti srdce zvonu. Vyrábí se tedy srdce nové, aby zvon správně fungoval.

V září byla provedena oprava zadní cesty za podpory dotačního titulu na opravu cyklostezek. Původní přislíbený příspěvek ve výši 125 000 Kč,- byl Jihočeským krajem ponížěn o 30 000 Kč. V době psaní tohoto článku je s firmou jednáno o dodatečné opravě místy nesourodých vrstev povrchu.

A co plány do budoucna?

V příštím roce nás opět nemine splácení úvěrů ve výši cca 600 tis,- Kč za ČOV a koupaliště.

V přípravě je projekt na posílení vodárny. Nejvhodněji se jeví vybudování nového vrtu na pozemku bývalé vodárny pro bytovku v Jezevčinách. Stávající studna, kterou jsme původně chtěli využít, je mělká a silně znečištěná.

Ve fázi příprav projektu je i vybudování kanalizace a vodovodu v cestě od pole k policii, aby byla umožněna plánovaná výstavba na pozemcích nad zadní cestou.

Ve spolupráci s Národním památkovým ústavem se připravuje generální oprava kapličky na mostě před hradem.

Stejný názor je v zastupitelstvu i na rekonstrukci veřejného osvětlení a dalších opravách na budovách koupaliště a jeho zázemí. Z Programu obnovy venkova bychom rádi opravili propadlé části vozovky od křižovatky u hotelu směrem k poli. A jako každý rok se objeví něco nepředvídatelného, co bude nutné řešit přednostně.

Snažíme se také průběžně aktualizovat a pro obec zvýhodnit většinu smluv s dodavateli. Úspory v řádu desetitisíců jsou díky šetření na dodávce elektřiny, pojištění, servisních službách, také za spoustu běžných oprav, na které nenajímáme firmy, nákupy za velkoobchodní ceny apod.

Týká se to i dodavatele internetových stránek. Vy, kteří občas obecní stránky navštívíte, jste určitě zaregistrovali nový vzhled. Finální podoba je daná a budou zde přibývat jak zákonem předepsané dokumenty (zápisy ze zasedání ZO, obecní vyhlášky a nařízení, veřejné zakázky, potřebné dokumenty k matričním záležitostem atd.), tak i aktuální informace pro občany, odkazy na místní podnikatele, na ubytovací služby apod. Nabízí se i prostor pro reklamu. Je toho mnoho a než vše dostane patřičnou podobu, nějaký čas to potrvá. Využijte této možnosti a požádám Vás, kteří budete mít zájem zviditelnit na obecních stránkách své podnikatelské aktivity, ubytování apod., abyste mě kontaktovali.

Na závěr všem přeji hodně zdraví a vzájemné tolerance.

Josef Bárta
starosta

CO BYLO

- V květnu již tradičně potěšily děti maminky pásmem říkadel a písniček, které připravily ke Dni matek.
- U Prostředního rybníka proběhlo *přátelské nahození udice*.
- A ještě jednou květen – zdatní cyklisté, místní i přespolní, se opět po roce poprali s nástrahami cyklostezky.
- 30.červen - předzvěst prázdnin – děti si v areálu koupaliště zasoutěžily a uplatnily i nějaké vědomosti.
- U Pivovarského dvora se koncem srpna tradičně česal chmel, vily věnce a proudil zlatý mok.
- Svatý Václav nám již několik let za sebou dopřává krásné počasí, takže každoroční projížďka parníkem je o to příjemnější. Letos bylo příjemné odpoledne s kapelou pana Kotka, zakončeno na koupališti.

CO BUDE

- 3.12. půjde Zvíkovským Podhradím, hlavní silnicí, čertovský průvod. A protože to budou čerti děsiví, škaredí a ještě škaredější, potáhnou Zvíkovem již v 15,00hodin, abychom se tolik nebáli. Pod záštitou kulturní komise OÚ organizuje Petr Grill.
- Na děti i dospělé čeká 11.12. od 15.00h. Loutkový kabaret Píseckých loutkářů. Můžeme se těšit na pohádky, písničky, soutěže a možná přijde i kouzelník. Kde? V Pivovarském dvoře Zvíkov.
- Opět chystáme vánoční zpívání v kapličce. Tentokrát s malým hudebním překvapením. Kdy? Na zlatou neděli 18.12.2016 od 18:00 hodin.

KDOPAK SE NÁM NARODIL ?

Mamince, paní Jitce Jačkové a tatínkovi Josefovi Kozelkovi se narodil 1.9.2016 syn Josef. První školní den bude obzvláště slavný. Na světě ho přivítala i starší sestřička Anežka.

Vítej, Josífku – přejeme ti krásné klukovské dětství se vším, co k tomu patří. Nějaká ta boule, roztržené gatě při průzkumnických výpravách, hodně kamarádů a láskyplnou máminu i tátovu náruč, do které se budeš celý život vracet.

Mamince, paní Tereze Januškové a tatínkovi Filipovi Januškovi se narodila 12.11.2016 holčička Karolínka. Pro rodiče je to velmi krásný dárek k Ježíšku.

Posíláme vám pár básniček od Zdeňka Kriebela, který měl děti moc rád.

Píšťalička

Píšťaličko z trpkých proutí,
kdy už trylky vyklouznou ti
pod prsty, jež jaro klade
na zvědavé vrby mladé?

Myšky, hady, štíry
pozvalo ven z díry.
Za rašící moruší
tahá krtka za uši:

„Co ty, krtku, co ty spíš,
všecky strouhy kvetou již.“

Slunečná snídane

Hup! Skočí slunce na peřiny jak číča; pošimrá do očí . . .
A pak se mlýnek roztočí
jak vonný budík po kuchyni.

Drt', mlýnku, zrníčka, drt',
rozdrt' je na prach, napadrt'.

Zašplouchá voda z umyvadla; v koupelně
stojí tatínek
jak Krakonoš a z mydlinek tváří se vážně do
zrcadla.
Sporáčku, dělej, dělej! Vař,
táta už holí levou tvář.

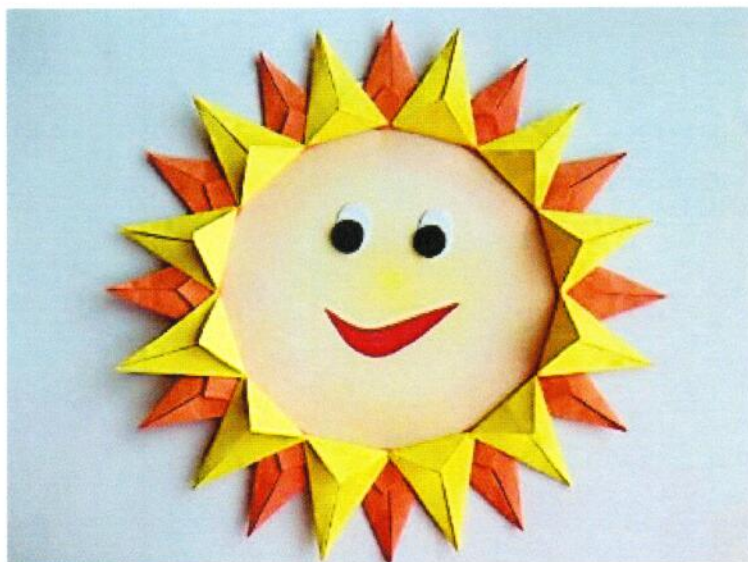
V půl sedmé už mám blahem slínu:
„K snídani!“ Zpívá maminka a na sporáku
zhasíná
zelený jetelíček plynu.

A je to cukr, nebo sníh,
Co hraje v kostkách bělounkých?

Když svítí, snídá slunce s námi.
Hup! Skočí na mou stoličku a škemrá:
„Dej mi trošičku . . .
a hop na ubrus s pomněnkami.

Nedám! Ty, zlatý macíku, sněž drobký zlaté z rohlíků.

Všechno dobré přeje starosta se zastupiteli obce

„JUBILANTI“ V ROCE 2016

K sedmdesátinám jsme blahopřáli:

paní Marii Šilhové
panu Jiřímu Štoflovi
panu Františku Blažkovi

Sedmdesát pět let oslavili:

paní Emilie Říhová
paní Anna Kubičková

Nejstarší občankou Zvíkovského Podhradí je paní KVĚTUŠE WICHTERLOVÁ, která v květnu oslavila **devadesáté třetí** narozeniny.

Letos slavila své **devětaosmdesáté** narozeniny paní Jarmila Žáková, **osmdesátéčtvrté** pan František Lívanec a **třiosmdesátku** pan Karel Říha, paní Růžena Trubačová, pan František Kubiček a paní Marie Laňková.

Historie Karlova

Historie Obce Karlov, dnes Zvíkovské Podhradí, začíná počátkem 19 století. V této době se do nové obce založené na planině před hradem Zvíkovem postupně přestěhovali obyvatelé ze 14 usedlostí z městečka Podhradí, pod hradem Zvíkov, kteří si v Karlově postupně v následujících letech vybudovali své usedlosti a měli zde i své pozemky, na kterých hospodařili.

V berní rule z roku 1654 jsou z Podhradí zapsáni tři plavci, provazník, švec, tesař, šenkýř a tři lidé bez řemesla. To představovalo asi 50 osob. Pole z nich měli jen čtyři lidé, a to jen malé výměry mezi třemi a šesti strychy. (to je 0,86 – 1,73ha). Koně vlastnil pouze šenkýř. Ostatní obyvatelé chovali jednu nebo dvě krávy a někteří vlastnili ještě jalovici a svině.

V roce 1677 žilo v městečku 55 obyvatel, ale to se již blížil jeho postupný zánik. S úpadkem hradu byli obyvatelé městečka Podhradí, převážně závislí na provozu hradu, nuceni si hledat jiný způsob obživy. Koncem 18 století zde sice stálo ještě asi dvacet domů, ale hned na počátku následujícího 19 století si někteří ze zbylých čtrnácti majitelů usedlostí zakoupili od knížete Karla I. ze Schwarzenbergu pozemky na planině před hradem a založili zde novou vesnici, kterou pojmenovali na počest knížete Karla I. Karlov, což je dnešní Zvíkovské Podhradí. To se dnes ve svém názvu vrací k původnímu názvu městečka pod hradem Zvíkov, Podhrad. Založení této vesnice lze předpokládat přibližně v roce 1820, protože v roce 1823 zde byla dokončena stavba první usedlosti a to usedlosti čp. 3 u Jáchymů. Postupně do roku 1851, zde v nové vesnici, staví své usedlosti zbývající obyvatelé městečka Podhradí. Počínaje rokem 1847 se nová ves Karlov rozrůstá i o obyvatele, kteří se sem stěhují z okolních vesnic.

Vesnice Karlov se kolem roku 1850 nacházela přibližně od čp. 6 (nyní Dr. Pumprová), na jižní části obce, po restauraci U Váňů, po obou stranách cesty.

Podle historických materiálů zpracoval v roce 2016

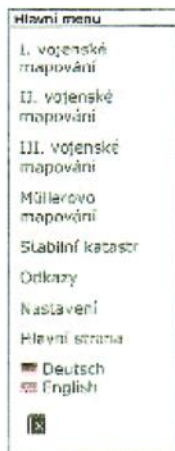
Ing.Lasovský Petr

clmmaps.geolab.cz

II. vojenské (Františkovo) mapování - Čechy, mapový list O_13_I

1842 - 1852

DOBA VÁNOČNÍ – DOBA ZVONŮ

O zvíkovském zvonu již bylo napsáno mnoho. Ale přece jenom. . .

Mnozí z nás se zúčastnili v únoru v obci Myslkovice u Soběslavi odlití toho našeho svatováclavského zvonu, na který jsme téměř všichni přispěli, takže by se dalo říci, že jsme si ho zaplatili z vlastní kapsy. Jenom příprava k odlití, kdy se tvoří vosková a hliněná forma je náročná. Vlastní odlití je pro diváka zážitek na celý život.

Roztavení kovu, umístění formy do jámy, zasypávání, udusávání, vlévání roztavené kovové hmoty – práce náročná, těžká i cizelérská. Závěr nepostrádá napětí.

První odlití se nepodařilo. Stačilo nepatrné posunutí formy, malá skulinka velikosti špendlíkové hlavičky, vytvořená pod vrstvou udusané zeminy a všechna námaha mnoha dní a hodin přišla vniveč. Rej jisker prozradil, že roztavená hmota si prorazila skulinkou cestu mimo formu. Zklamání, ale zároveň výzva.

V dubnu nás zvonař pan Michal Votruba pozval znovu. A dílo se zdařilo.

Zvon byl vytažen z jámy obklopen vrstvou spečené hlíny – a další dřina. Odsekat hlínu od kovového těla není žádná legrace. Zvon se po několika hodinách vyloupl. Byl krásný a byl náš. Samozřejmě potřeboval ještě dočistit a vypulírovat do lesku.

19. června jsme se zúčastnili slavnostního vysvěcení a zavěšení zvonu do zvoničky zvíkovské kapličky. Místní ženy, zejména paní Emilie Říhová, Miluše Klimendová a Marie Bláhová, kapličku krásně vyzdobily. Bylo připraveno i malé pohoštění a sláva mohla začít.

Slavnostní mši celebroidal páter Karel Vrba, čestný kanovník Katedrální kapituly u sv. Mikuláše v Českých Budějovicích. Nezištně, zpěvem, doprovázel chrámový sbor sv. Martina z Radomyšle.

Paní Eva Kadlčáková vyzpovídala účastníky, pamětníky a samozřejmě mistra Votrubu – vznikla zajímavá reportáž pro Český rozhlas v Českých Budějovicích.

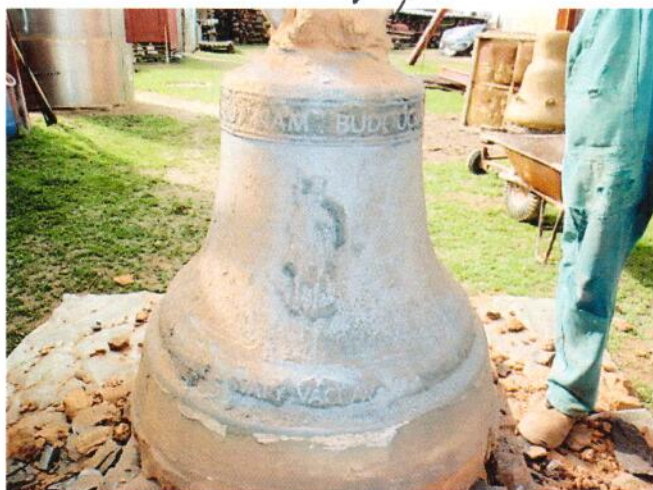
Vyleštěný zvon s reliéfem sv. Václava a nápisem: Zvon pořízen z darů obyvatel Zvíkovského Podhradí L.P. 2015 se pomalu začal přesouvat do zvoničky.

První úder zvonu si vyzkoušel letitý zvoník pan Karel Říha za podpory mistra Votrubu. Dnes nám zvoní každou neděli a ohlašuje poledne – klid a pohodu, kdy zasedáme ke svátečnímu obědu. Český rozhlas České Budějovice udělal nahrávku zvuku zvonu a v týdnu od 07. do 14. 11. ohlašoval zvíkovský zvon poledne na této stanici.

Historický zvon, na který jsme byli my, i naši předkové zvyklí má důstojné umístění v prostorách zvíkovského hradu.

Jsem ráda, že jsme mohli zažít i nezdar při prvním odlévání. Nestává se to zase tak často.

Helena Žydková Smolková
Helena Žydková Smolková

DOBŘÍ (I ŠPATNÍ) HRADNÍ DUCHOVÉ

Jak už bylo naznačeno v úvodníku, na zvíkovském hradě se nenápadně stále něco děje. Chtěla bych vám přiblížit knížečku O Zvíkovu 30x a 3 k tomu. Vydala vlastním nákladem paní Hana Slancová (u které si v příjemné, útulné, bylinkové zahrádce můžete koupit malé občerstvení) s texty, na kterých se podílel kastelán Aleš Kadlčák a paní Věra.

Krátké texty nás provedou hradem od roku 1226 až do 70. let 20. století. Dočteme se o vzniku hradu i s nezbytnou pověstí. O keltském osídlení, Hlízové, Hlásné i Červené věži. O vlastním paláci, nádherné kapli, sklepeních, kde zimní útočiště nacházejí desítky netopýrů. A je toho ještě mnoho.

Jen tak namátkou citace textu, nacházejícího se při vstupu do paláce, který mnozí návštěvníci dlouze luští.

„Léta 1597 já Jan Antonín Vlach, saused v městě Milevsku projednal jsem se zde na zámku Zvíkově od urozeného p. p. Jana Jiřího z Švanberka na Ronšperku, Boru a Vorlíku, Jeho Milosti císařské rady na tu obmítku okolo vašeho zámku, též i uvnitř v zámku, a to dílo Boží pomocí všechno, jsem urovnal, přejinačil pomocí čeládky mojí. K tomuž pondělí na auterý před narození panny Marie v noci věřte jistě p.m. pokušení jsem měl od zlého ducha takové, že mocí přede mnou tažen, tak hrubě užasl, až sem ven z komory utéci musel. Pán Bůh všemohoucí račiž nás sám všechny od takového ducha ostríhati. Amen.“

Můžeme jenom popustit uzdu fantazii, co se mistru zednickému stalo. Popil přemíru medoviny, či fantazíroval z únavy vykonaného díla, nebo opravdu na hradě straší? To už se niky nedozvíme.

Knížečka je útlá, ale velice zajímavá. Najdeme v ní mnoho fotografií z hradního archivu – historických, i těch dnešních.

Za zmínku stojí i vydání vlastivědného sborníku české monografie od PhDr. Josefa Bělohlava –Zvíkov.

Další úžasná útlá knížečka. Reprint sborníku vychází po 100 letech. Opět za to můžeme poděkovat dobrým duchům hradu Zvíkova.

Vánoční dárky nakupuji často v létě na hradě. Vždycky vyberu nějaké malé umělecké dílko v obchůdku pro radost a letos k nim přidám ještě obě zmíněné knížečky. Doporučuji všem. Určitě by měly patřit do každé zvíkovské domácnosti.

Helena Žydková Smolková

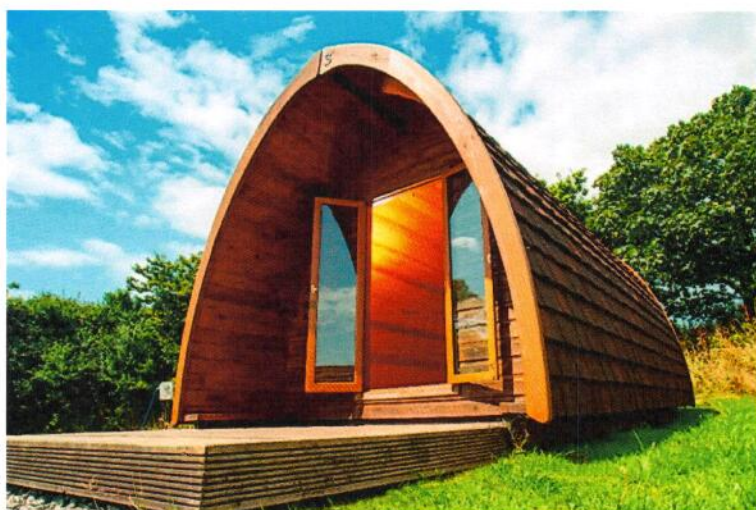

Původní budova Vedamova

Areál bývalého Vedamova opět ožije?

Ano už to tak vypadá. Navštívila nás firma, která má v této lokalitě podnikatelský záměr. Od jejího vedení jsem dostal souhlas napsat pár základních informací s fotkami. Mají v plánu vystavět camping se čtyřmi druhy ubytování : 1. ubytování ve srubu, 2. v dřevěných domcích, 3. ve stanu, 4. v karavanu. Dále vybudují dětská hřiště, sportovní hřiště, saunu, okrasné jezírko, parkoviště, .. to vše cca ve třech etapách. První práce by měly začít již na jaře 2017. Více se určitě dočteme v dubnových zprávách. Doufejme, že tato akce bude přínosem pro naši vesnici.

Eva Kadlčáková: Advent

Rok co rok je to stejné. Média nás poučují, že advent je dobou zklidnění, a současně nám diktují, co všechno máme koupit, zařídit, upéct a vyrobit. A tak zatímco všichni toužíme spočinout v kruhu rodinném, poslouchat koledy a hodit aspoň na chvíli kopyta nahoru a sebe do pohody, lítáme od krámu ke krámu, od plotny k ledničce a pak ještě od od návštěvy k návštěvě.

Advent není dobou zklidnění, ale zrychlení. A dostihne každého z nás. Poslyšte naši oblíbenou rodinnou historku:

Sedím si tak v sobotu před první adventní nedělí doma nad knihou, když tu ke mně přistoupí můj muž: „My nemáme vanilkovej cukr?“ Odkdy se chlapi shánějí po vanilkovém cukru, zavětrím. A hned nalézám řešení: od doby, kdy pochopili, že si uvázali na krk intelektuálku a že cukroví letos možná zase nebude... „Nemáme.“ „Počkej, Vánoce jsou za dveřma, my nemáme vanilkovej cukr a ty seš úplně klidná?!“ „No a co mám dělat? Prostě ho nemáme a až půjdeme do obchodu, tak ho koupíme.“ „Jenže já ho potřebuju teď,“ odpoví naléhavě a mně pobaveně blýskne v očích – chudák, začal vypekat sám, ze samého zoufalství...

...Až mne to dojalo. Drahý si toho všiml a obratně využil situace: „Myslíš, že by se vanilkové rohlíčky obešly bez vanilky?“ „To asi ne.“ „A napadá tě, kde ji teď sehnat?“ „U sousedky,“ reagovala jsem a už jsem byla nenápadně vtažena do hry. Za okamžik jsem vedle něho stála nad válem a odpovídala na jeho promyšlené dotazy Kam co sypat, Co s čím smíchat a Jak žloutky od bílků oddělovat. Aniž by mi to docvaklo, uvázala jsem si kolem pasu zástěru a začala mu vše názorně ukazovat.

Před půlnocí jsem celá ušoprtaná („Tohle slovo neexistuje,“ řekl by, stejně, jako se ohrazoval proti mým výrokům „vykrajovat kolíčka“ a „schmoustat zbytky těsta“), tak tedy krátce před hodinou duchů jsem zjistila, že nezávisle na své vůli vyrobila jsem asi kilo lineckejch koláčků, ořechovejch trojhránek a čokoládovejch hubinek. „Nezkusíme křehké hoblovačky?“ ocitoval muž z babiččina receptáře. „Třeba, ale prosimtě až zejtra,“ vzdychla jsem zmoženě a konečně se svalila na gauč.

„Safra, co blázníte?“ podivil se mezi dveřmi starší syn, když se po půlnoci vrátil z radovánek mládí, „Dyt' je teprve listopad!“ „Ale už je advent!“ prohlásili jsme my svorně. A on se usmál, naložil připálené kousky na talíř, uvařil tři hrníčky čaje a přišel s tím vším za námi na kanape.

Tak přece nakonec rodinná pohoda, u nás doma, takhle nad ránem. S nohama nahoře. Podložená navíc společnými zážitky z dobře vykonané práce. Co víc si přát? Jedině stejně láskyplný advent i Vám!

Přejeme Vám

příjemné prožití vánočních svátků,
úspěšný vstup do nového roku, hodně štěstí, zdraví,
osobních a pracovních úspěchů.

Děti z dětského domova

Vánoční dárek

Blíží se čas Vánoc a tak přemýšlíme, jakým dárkem uděláme radost svým nejbližším. A tak Vám nabízíme vlastnoruční výrobu pochoutky vložené do pěkné sklenice. Cibulová marmeláda, o které je řeč, se skvěle hodí k paštikám, sýrům, ale také k hamburgerům, steakům či pečeným masům.

Z 1 kila cibule připravíte 700 ml marmelády.

Ingredience:

1 lg červené cibule
2 stroužky česneku
70 g oleje
3 snítky tymiánu
1 řebíček
1 bobkový list
7 lžic třtinového cukru (nebo 5 lžic javorového sirupu)
sůl, mletý pepř, chilli (volitelně)
250 ml vinného octa
500 ml portského vína (pro náročnější), nebo červeného vína

Postup:

Cibuli nakrájenou na kolečka (4 mm široké) a česnek krájený na plátky restujeme na oleji tak dlouho až vše zesklouatí. Přidáme veškeré koření a znovu pár minut restujeme. Pak na mírnějším ohni pomalu vaříme asi 30 minut, šťáva se musí zredukovat na konzistenci sirupu. Cibule bude měkoučká a voňavá po karamelu. Přidáním octa a vína budeme opět redukovat obsah při střední teplotě sporáku. Odpaříme zhruba polovinu tekutiny, vznikne nám sirupovitá šťáva. S touto částí vypařování budete hotovi cca za 25 minut.

Hotová marmeláda bude mít pěknou mahagonovou barvu a pikantní chuť. Pomalé vaření při mírné teplotě je rozhodující pro dokonalý výsledek.

Naší vlastnoručně vyrobenou specialitou naplníme sterilní sklenice a zavaříme.

Hotový dárek ozdobíme dle vlastního vkusu a možnosti a pečlivě uschováme před zraky obdarovaných až do Štědrého večera.

Zpracováno podle internetových receptů a především podle receptury Markéty Pavleje otištěné v Lidových novinách dne 5.11.2016.

Ing. Jindřich Žydek

MILEVSKÝ KLÁŠTER.

Za kamenným mostem u bývalé Bažantnice přicházíme k rozsáhlému objektu, který je v Milevsku nejznamenitější stavební památkou. Je to klášter milevský.

Nežli do něho vkročíme, poslyšme několik slov Ing. Jaroslava Růžicky o tom, jak asi tato památka vznikala a co se z ní na naše časy zachovalo.

Milevské okolí bylo osídleno už v dobách pradávných a to od lidu mohylového (1500–400 let př. Kr.) Snad to byli pra-keltové. Na toto osídlení však nemáme v bezprostřední blízkosti Milevska žádných památek, asi proto, že sídliště tohoto lidu nebyla stálá, že kulturní jámy, po něm zde zbylé, asi byly přikryty rozsáhlými stavbami klášterními a městskými a že slovanský lid, který kraj zdejší osadil okolo r. 600 po Kr., rozkopával mohyly. Za to v okolí Milevska zanechal mohylový lid přes 1000 mohyl, ve kterých jsou popelnice s popelem spálených lidí a kolem nich milodary bronzové, zlaté a železné.

Po odchodu lidu mohylového naše krajina zůstala až na málo rodin asi neosídlena. Teprve okolo r. 600 po Kr. se zde usadili Slované. Zdá se, že původně tu byly dvě osady spolu nesouvislé, což ostatně i

dnes topograficky trvá. Na místě nynějšího města povstalo asi r. 1000 po Kr. slovanské sídliště Milířsko, na místě nynějšího kláštera snad sídliště Milevzk. Tento název nezdá se, stejně jako Zvíkov, býti názvem slovanským a mohl by spíše býti keltickým. Osídlení z doby keltické však nemáme doloženo. Nejstarší doložené osídlení z okolí hrbitova jest až z doby hradištní, tedy slovanské. Asi r. 1000 po Kr. bylo také ve zdejší krajině utvrzeno křesťanství a současně s ním byla založena trvalá sídla, nynější město a okolní vesnice.

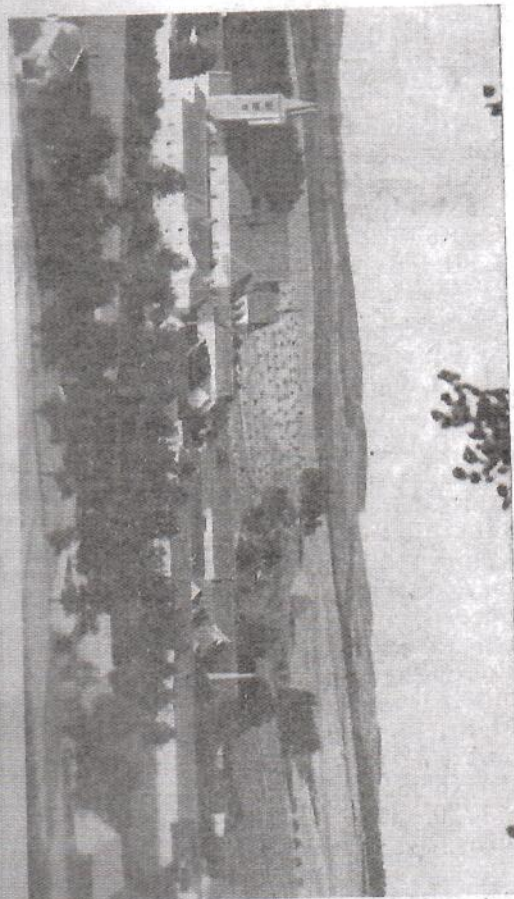
Z pozdější historie budiž uvedeno alespoň toto: Roku 1150 připomíná se kostel sv. Jiljí jako farní. R. 1190 byly klášterní kostel a klášter dostavěny. Roku 1422 byl kostel i klášter Husity vypálen a popleněn. Roku 1575 zanikl klášter a když r. 1623 byl velkostatek odevzdán Strahovskému klášteru, nebyl už klášter obnoven. Zůstal jen děkanský úřad.

Prvním a nejznamenitějším opatem kláštera byl učený Jarloch. Napsal latinskou kroniku pro období 1167 až 1198. Zachoval se z ní jen zbytek v klášterní knihovně strahovské. Patrně v době Josefinské byl pergamen pohozen a r. 1824 z něho stříhal ranhojič v Postoloprtech listy, jichž užíval k svému řemeslu. Náhodou to viděl kněz a

zachránil zbytek, který později věnoval Dobrovský klášteru na Strahově. Opat Jarloch byl po své smrti uctíván za svatého a milevští Premonstráti převezli jeho tělo před brozícím husitským nebezpečím na Zvíkov. Tam se však zapomnělo, kde byl pochován, a všechna námaha, nalézt hrob tohoto znamenitého muže, byla až dosud marná.

Po této historické vzpomínce přistupme k prohlídce toho, co bylo v Milevsku od r. 1000 Slovanů vytvořeno.

Vstoupíme branou do prvního nádvoří a hned po pravé straně vidíme starou, jakoby pevnostní stavbu s gotickými dveřmi. Je to prý bývalá klášterní škola, která byla ovšem latinská. Ale je to rozhodně první škola v širokém, dalekém okolí. Hned naproti se zvedají dvě vysoké věže a mezi nimi portál starobylé trojlodní románské basiliky, která byla dokončena asi r. 1190. Všimneme si typických románských sdružených okének na věžích. Sloupky už nejsou původní, ty prý jsou v museu. Neníli chrám otevřen, vyžádáme si průvod kostelníka, který bydlí na levo v děkanské budově, a vejdemo opatskou kaplí do chrámu původně klášterního, nyní děkanského. U poutají nás dvě řady mohutných pilířů, na kterých spočívají klenby lodi hlavní a dvou

lodi postranních. O těchto pilířích se dříve myslelo, že původně byly čtyřhranné a teprve dodatečně že byly okulaceny. Tomu však tak není, jak možno se přesvědčiti nadzvednutím dřevěné desky u jednoho pilíře po levé straně. Pod ní lze spatřiti původní románskou patku pilíře, která dokazuje, že pilíře byly hned r. 1190 postaveny kulaté. Tyto patky byly Bohu žel překryty, když byla dlažba kostela okolo roku 1722 zvýšena asi o 35 cm.

Klenba hlavní lodi není původní, byl tu asi strop trámový, rovný. Na stěnách hlavní lodi visí velké obrazy malíře Herinka: Život sv. Norberta, zakladatele řádu.

Postoupíme kupředu mezi bývalé chosrové lavice, pěkně vyřezávané. Zábradlí, které dělí nyní kněžiště od prostoru pro věřící určené, naznačuje, až kam nyní dosahuje románský sloh. Příčná loď, která je mezi oltářem a tímto zábradlím, je z doby pozdější a je postavena ve slohu přechodním (z románského do gotického). Tímto slohem se stavělo asi do roku 1250. Na oltáři je krásný obraz Navštívení Panny Marie, jíž je kostel zasvěcen. Na tomto obraze je psík, jedna z oblíbených hříček starých malířů. Obraz namaloval Willmann r. 1720. Dále jsou na oltáři pěkné čtyři sochy, sv. Petra (s klíči), Pavla (s mečem),

Norberta (s monstrancí), Augustina (s pačoletem). Uprostřed oltáře je znak složený ze znaků dvou: na pravo (heraldicky) je znak strahovský, na levo pak milevský. Tento poslední povstal až po Bílé hoře. Nás z toho znaku zajímá první pole, na němž je poprsí Jiříka z Milevska. Je to první občan milevský, který se připomíná v dějinách. Byl pánem zdejšího velkostatku, měl zde někde na místě nynějšího kláštera svůj dřevěný zámek a on to byl, který klášter milevský založil. Povolal sem Premonstráty, kteří přišli ze Želiva. Stavbu samu však prováděli prý vlastní rukou Premonstrátů ze Steinfeldu (v Porýní). Hlavní oltář je barokový a pravděpodobně byl z některého jiného chrámu do tohoto kostela přenesen. Vnitřní výzdoba zdejších kostelů je jistě už nejméně třetí. Za oltářem všimneme si zbytků původní románské apsidy, která podle nich stála na téže místě. Také sakristie je prastará románská stavba, asi to byla první kaple, kterou zde řád postavil.

Ze sakristie se vracíme pravou postranní lodí, kde nás upoutají dva kameny. Větší kámen je přerážený náhrobek opata Františka z Vepic z r. 1405, jenž byl nalezen náhodou teprve před několika lety, a na druhém menším kameni, který byl pů-

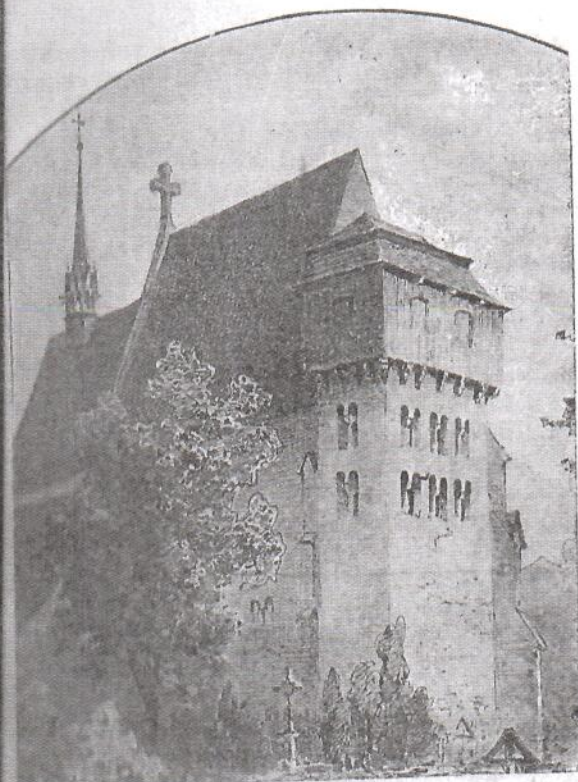
vodně zasazen ve štítě lihovaru, je vyobrazeno poprsí vousatého muže. Je to pravděpodobně původní znak kláštera milevského a také města Milevska. Tento vousatý muž je asi Jiřík z Milevska.

Opustíme děkanský kostel a ubíráme se do druhého nádvoří se starou kašnou z r. 1765. Po levé straně vidíme silné zdi původního kláštera z r. 1190. Zahneme za roh a zde přijdeme k apsidě sakristie, ve které jsme byli, a pak k příčné lodi a apsidě kostela ve slohu přechodním. Na severní straně děkanského kostela si prohlédneme obnažené zdivo příčné lodi a podíváme se na celé rozčlenění románské basiliky se zadní strany. Na pravo od věží vidíme kapli (bývalou opatskou) a všimneme si, že je stavěna opět ve slohu přechodním, ale staršího typu. Ta asi povstala hned na začátku XIII. stol.

Odtud jdeme ke hřbitovu. Po pravé straně stojí stará budova z doby gotické, ve které je také hladomorna. K čemu tato budova dříve sloužila, není zcela jasno.

Na hřbitově vypíná se krásný kostel sv. Jiljí. Začneme jeho prohlídku od levé strany ze zadu.

Zde totiž stojí nejstarší stavba celého kláštera a současně snad nejstarší stavba celých jižních Čech — zvonice. Tuto stavbu

Zvonice kostela sv. Jiljí v Milevsku z XII. století.

hladíme nyní do doby před r. 1150, protože se r. 1150 farní kostel sv. Jiljí již připomíná